

 Toimitukselta

Meidän vai muiden media?

Mediatutkimuksen päivät 2014

Mediatutkimuksen päivät 2014 järjestetään Vaasan yliopistolla 4.–5. huhtikuuta 2014. Tutkimuspäivien teemana on ”Meidän vai muiden media?”. Tapahtuman pääpuhujina ovat globaalien mielikuvien tutkimusta kehittänyt Shani Orgad sekä oma-peräisenä ja monipuolisena viestinnän teoreetikkona tunnettu John Durham Peters. Ohjelmassa on myös päivien teemaan pureutuva paneelikeskustelu.

Teeman mukaisesti Mediatutkimuksen päivillä käsitellään erityisesti toiseuteen ja toiseuttamiseen, osallisuuteen ja osattomuuteen sekä kuluttamiseen ja kansalaisuuteen liittyviä kysymyksiä. Kun joku saa ääneensä mediassa kuuluviin, vaiennetaanko samalla joku toinen? Jääkö paikallinen näkökulma väistämättä kansallisen ja globaalin julkisuuden jalkoihin? Voivatko mediat ottaa kaikki tasapuolisesti huomioon? Entä mistä näkökulmasta mediat maailman ja sen ihmiset, meidät ja muut, esittävät? Näiden kysymysten lisäksi tapahtuman yli kymmenessä työryhmässä pohditaan muun muassa tiedejulkisuutta, verkko-osallistumista, kriittisen mediateorian niin uusia kuin perinteisiäkin muotoja sekä viestintäpolitiikan ja mediatalouden ongelmia.

Vuosi 2014 on Mediatutkimuksen päivien kannalta juhluvuosi, sillä tapahtumaa järjestävä Media- ja viestintätieteellinen seura (entinen Tiedotusopillinen yhdistys) täyttää 40 vuotta. Tutkimuspäivien aikana yhdistyksen merkkivuotta juhlistetaan ainakin konferenssi-illallisen yhteydessä. Luvassa on pieni historiikki viestinnän ja median tutkimusta tunnetuksi tekevän ja tätä lehteä kustantavan yhdistyksen vaiheista – ja tietysti hilpeää menoa.

Kahden vuoden välein järjestettävät Mediatutkimuksen päivät on Viestinnän tutkimuksen päivien ohella tärkein Suomessa järjestettävä media- ja viestintätieteiden alan yleiskonferenssi. Yleensä tapahtumaan osallistuu toistasataa henkilöä. Työryhmineen, paneelikeskusteluineen ja esitelmineen konferenssi tarjoaa kattavan läpileikkauksen alan tuoreimmasta tutkimuksesta sekä ajankohtaisista kysymyksistä.

Shani Orgadin ja John Durham Petersin terveiset meille ja muille

Ennakoidakseen kevään keskusteluja Mediatutkimuksen päivien järjestäjät tiedustelivat tapahtuman pääpuhujilta Shani Orgadilta ja John Durham Petersiltä heidän ajatuksiaan mediatutkimuksen nykytilasta ja Suomesta.

Oletko ollut aiemmin Suomessa? Jos olet, mitä ajattelet maasta.

John Durham Peters: Vierailin Suomessa ensimmäisen kerran vuonna 1990. Olen sen jälkeen käynyt Suomessa useita kertoja ja vähitellen kiintynyt maahan suuresti. Suomi edustaa minulle periferioille ominaista luovutusta. Yleensä erilaiset raja-alueet ovat ekologisesti kaikkein elinvoimaisimpia, ja sama pätee älylliseen elämään.

Shani Orgad: En ole ollut Suomessa aikaisemmin. Ainoat kytkökseni Suomeen liittyvät miellyttäviin suomalaisiin kollegoihin, joihin olen tutustunut vuosien varrella, sekä Nokiaan, jolle laadin raportin vuonna 2006. Nämä kokemukseni olivat erittäin positiivisia ja mieleenpainuvia. Odotan innolla huhtikuista vierailuani Suomeen.

Olet työskennellyt jo pitkään viestinnän tutkijana. Mitä teet tällä hetkellä?

JDP: Olen viimeistelemässä kirjaa. Kysyn siinä, millaista mediateoria olisi, jos ottaisimme luonnon tosissaan. Kunnianhimoisen vastaukseni on tarkoitus osoittaa, mitä oikein tapahtuisi, jos ottaisimme vakavasti vanhan metaforan medioista ympäristöinä. Muuten jatkan työtäni mediafilosofian ja -historian, erityisesti teknologiaan liittyvien kysymysten parissa.

SO: Viimeistelen tällä hetkellä kolmivuotista humanitäärisen viestintään keskittyvää yhteistyöprojektia Birkbeck Collegessa toimivien kollegoideni kanssa. Haastattelin sitä varten monia kehitysyhteistyössä ja humanitäärisissä kansalaisjärjestöissä toimivia viestintäammattilaisia. Olen kiinnostunut toiseuden ja kärsimyksen representaatioista, ja siksi työ sopi minulle hyvin. Projektin pyrkimyksenä on ymmärtää niitä haasteita, kysymyksiä ja periaatteita, jotka muovaavat viestintähenkilöstön käytäntöjä ja heidän tuottamiaan narratiiveja.

Millä tavoin media- ja viestintätieteiden kenttä on mielestäsi muuttunut viimeisten 20–30 vuoden aikana?

JDP: Ala on avoimempi humanistisille ja filosofisille näkökulmille, kansainvälisempi sekä huomattavasti jännittävämpi ja kiinnostavampi kuin aiemmin!

SO: Mediaympäristö on kokenut dramaattisen muutoksen viimeisten vuosikymmenten aikana, ja alaltamme vaaditaan jatkuvaa reagointia näihin muutoksiin ja niiden seurauksiin.

Joukkoviestimet olivat ennen suhteellisen erillisiä muista instituutioista ja elämän eri alueista. Nykyisin elämme media- ja teknologiakylläisessä maailmassa, jossa yhä useammat asiat – instituutioista ihmisten välisiin suhteisiin – ovat median välittämiä. Tämän vuoksi raja, joka vielä 30 vuotta sitten erotti selkeästi joukkoviestinnän ihmisten välisestä keskinäisviestinnästä, on hämärtynyt.

Toinen, osin edelliseen liittyvä seikka on median ja viestinnän globalisoituminen. Ennen mediat toimivat pääosin valtion rajojen sisällä. Digitaalisen median aikakaudella viestinnän kenttä on radikaalisti laajentunut ja mediat operoivat useilla, joskus myös keskenään päällekkäisillä ja risteävillä alueilla: paikallisella, kansallisella, alueellisella, kansainvälisellä ja globaalilla.

Nämä kehityskulut kytkettyvät perustaviin muutoksiin medioiden ja viestinnän vallan luonteessa. Aiemmin vallan ajateltiin olevan ulkoista (tekstien, instituutioiden

ja teknologioiden ominaisuus) ja siten helposti tarkasteltavissa. Nykyään medioiden valta on entistä hajautuneempaa, vaikeammin havaittavaa ja se toimii enenevässä määrin niissä tavoissa, joilla käytämme teknologiaa ja viestimme päivittäin.

Uskon kuitenkin, että ajatukseen muutoksesta liittyy myös turhan paljon päänahanpintymiä ja että on tärkeää olla menettämättä otetta jatkuvuuksista. Medioilla ja viestinnällä on ollut ja on yhä paitsi monia oikeudenmukaisuutta edistäviä myös epäoikeudenmukaisuutta tuottavia puolia. Viimeksi mainittujen paikantaminen ja kritisoiminen on usein vaikeaa, mutta siksi myös tärkeää.

JOHN DURHAM PETERS toimii viestintätieteiden professorina Iowan yliopistossa. Lukuvuoden 2013–2014 ajan hän työskentelee Helsingin Sanomien säätiön tutkijana Helsingin yliopiston tutkijakollegiumissa. Peters tunnetaan laaja-alaisena viestinnän filosofian ja historian tutkijana. Hän on käsitellyt töissään tutumpien viestinnän teoreetikkojen ohella niin Hegelin kuin Jeesuksenkin viestintäfilosofiaa, venyttänyt viestinnän tarkastelun mm. astronomian ja skitsofrenian alueille sekä pohtinut ei-inhimilliseen viestinnän ihmiskeskeisille viestinnän teorioille asettamia haasteita. Peters on julkaissut lukuisia artikkeleja sekä kirjat *Speaking into the Air* (1999) ja *Courting the Abyss* (2005).

SHANI ORGAD toimii apulaisprofessorina London School of Economics and Political Science -yliopistossa. Tällä hetkellä hän on mukana johtamassa humanitäärisen viestintään keskittyvää tutkimusprojektia. Orgad on julkaissut runsaasti globalisaation mediarepresentoinnista, katastrofi- ja konfliktuutisoinnista ja sukupuolesta mediassa. Myös hänen tuore kirjansa *Media Representation and the Global Imagination* (2012) pureutuu toiseuden problematiikkaan. Hänen muita kiinnostuksen kohteitaan ovat verkkoviestintä, narratiivit ja media sekä terveysviestintä ja uusi media. Hän käsittelee näitä teemoja kirjassaan *Storytelling Online: Talking Breast Cancer on the Internet* (2005).

Esitelmiä työryhmiin voi tarjota 31.1.2014 saakka.

Ilmoittautuminen Mediatutkimuksen päiville päättyy 28.2.2014.

Konferenssiohjelma, työryhmäkuvaukset ja muuta tapahtumaan liittyvää tietoa löytyy konferenssin verkkosivuilta: <http://www.uva.fi/mediapaivat/>